

УДК 336.71

DOI: <https://doi.org/10.32782/2708-1834/2023-08.4>

Окуневич І.Л.

старший науковий співробітник

Дніпропетровський науково-дослідний інститут судових експертиз

Міністерства юстиції України

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7250-9477>

Okunevych Iryna

Dnipropetrovsk Scientific Research Institute of Forensic Expertise

of the Ministry of Justice of Ukraine

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ У 2023 РОЦІ

TRENDS IN THE DEVELOPMENT OF THE BANKING SYSTEM OF UKRAINE IN 2023

У 2023 році Україна продовжує війну з агресором, яка розпочалася у лютому 2022 року. В цьому контексті важливим є розуміння стану банківської системи, як однієї з основних запорук фінансової стабільності країни під час воєнних дій, та визначення тенденцій щодо її подальшого розвитку. У статті досліджено існуюча структура та стан банківської системи України за 9 місяців 2023 року. Дослідження базувалось на використанні різних загальних та спеціалізованих наукових методів, зокрема: аналізу, синтезу, індукції, дедукції, абстрагуванні, узагальненні, економіко-математичних і статистичних методів, тощо. Встановлено, що у періоді який досліджувався банківська система прибуткова, але при цьому вона більше працює на бюджет ніж на економіку країни в цілому. Проаналізовані ключові проблеми з якими стикається банківська система. Визначені тенденції її подальшого розвитку.

Ключові слова: банківська система, банки з державною часткою, банки іноземних банківських груп, банки з приватним капіталом, доходи, процентні доходи, витрати, адміністративно-операційні витрати.

In 2023, Ukraine continues the war with the aggressor that began in February 2022. In this context, it is important to understand the state of the banking system as one of the main guarantees of the country's financial stability during the war and to identify trends in its further development. In order to identify the main trends that are inherent in the further development of the banking system in these conditions, it is necessary to analyze its current state. To do this, it is quite effective to study current statistical data (analysis of the dynamics of changes in key indicators, identification of the causes of their fluctuations, etc.), which highlight the activities of domestic banks in its various aspects and affect the overall level of development of the banking system. Thus, today it is appropriate and expedient to analyze the current state of the banking system of Ukraine, its peculiarities of functioning in the conditions of the war waged in the country. Thus, the relevance of the study is beyond doubt, and the topic is extremely important today. The purpose of the study is to analyze the state of performance indicators of the banking system of Ukraine by groups of banks for 9 months of 2023 and to identify trends in its further development. To achieve this goal, the author studied the existing structure of the banking system of Ukraine for 9 months of 2023 and analyzed its state for the same period. The research was based on the use of various general and specific scientific methods, namely: analysis, synthesis, induction, deduction, abstraction, generalization, economic, mathematical and statistical methods, etc. The key financial indicators of the modern domestic banking system are analyzed. It is established that since 2017, the National Bank of Ukraine has been using the following groups to analyze the activities of the banking system of Ukraine: banks with a state share, banks of foreign

banking groups, and banks with private capital. The study found that the banking system is generally profitable, with its performance indicators most influenced by the performance of two groups of banks: state-owned banks and banks of foreign banking groups. The analysis also shows a positive trend towards an increase in the level of solvency of the banking system in the face of the aggressor. The author concludes that the NBU's policy is balanced and that the management of banking institutions is effective in the context of war.

Key words: banking system, state-owned banks, banks of foreign banking groups, banks with private capital, income, interest income, expenses, administrative and operating expenses.

Постановка проблеми. Воєнне вторгнення російської федерації на територію України у лютому 2022 року спричинило серйозні руйнування національної економіки та радикальні зміни у функціонуванні банківської системи.

Військові дії російської федерації на території України завдали серйозних руйнувань національній економіці. Українській економіці вдалося уникнути найбільш негативних та песимістичних сценаріїв, які прогнозувалися на початку цього вторгнення. Це стало можливим не тільки завдяки надзвичайній підтримці країн-друзів та партнерів, а також завдяки тому, що громадяни та бізнес-середовище навчилися жити в умовах, які диктує війна.

Особливою несподіванкою для багатьох у світі було те, що банківська система України, яка відіграє важливу роль у розвитку економіки, витримала тиск повномасштабної війни. Вона вже продемонструвала не лише свою стійкість та надійність, але й готовність до швидких змін та адаптації до нових важких реалій.

Для визначення основних тенденцій, які притаманні для подальшого розвитку банківської системи у означених умовах необхідно провести аналіз її сучасного стану. Для цього досить ефективним є дослідження поточних статистичних даних (аналіз динаміки змін основних показників, виявлення причин їх коливання тощо), які саме і висвітлюють діяльність вітчизняних банків у різних її аспектах і впливають на загальний рівень розвитку банківської системи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед вітчизняних науковців, які вивчали особливості функціонування сучасної банківської системи України та

аналізували її стан, можна виділити таких: Заячківська О.В. [3], Коваленко В.В. [4], Король М.М. [5], Ситник Н.С. [11] тощо. Також дослідженням діяльності банківської системи України в контексті воєнного стану присвячені ряд публікацій і аналітичних оглядів Національного банку України [7], Асоціації українських банків [1], інших електронних видань (minfin.com.ua, epravda.com.ua, lb.ua, finbalance.com.ua, finance.ua).

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Високо оцінюючи внесок вітчизняних авторів, важливо підкреслити об'єктивну необхідність подальшого глибокого аналізу результатів діяльності банківської системи під час війни. В даному дослідженні автором буде проаналізовано сучасний стан банківської системи України у розрізі груп банків.

Постановка завдання. Метою цієї статті є аналіз стану показників діяльності банківської системи України в розрізі груп банків за 9 місяців 2023 року та виявлення тенденцій щодо її подальшого розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Банківська система будь-якої держави відіграє вирішальну роль в економічному розвитку країни, є ключовим елементом фінансової системи та вирішальним механізмом фінансово-кредитних відносин у державі.

В умовах війни першочерговим завданням банківської системи є максимальне забезпечення надійного функціонування фінансової системи, безперебійної роботи державних фінансів та об'єктів критичної інфраструктури.

Сучасна банківська система України має досить високий рівень сегментації. З 2017 року розподіл банків за групами

діє виключно за формою власності. Відповідно до рішення Комітету з питань нагляду та регулювання діяльності банків, нагляду (оверсайту) платіжних систем від 28 лютого 2022 року № 20/399-рк, яке чинне станом на 01.09.2023, передбачені такі групи банків:

– банки з державною часткою – банки, в яких держава прямо чи опосередковано володіє часткою понад 75% статутного капіталу банку;

– банки іноземних банківських груп – банки, контрольні пакети акцій яких належать іноземним банкам або іноземним фінансово-банківським групам;

– банки з приватним капіталом – банки, в яких серед кінцевих власників істотної участі є один чи кілька приватних інвесторів, що прямо та/або опосередковано володіють не менше ніж 50% статутного капіталу банку [9].

За даними Асоціації українських банків станом на 01.09.2023 найбільша доля у структурі діючих банків припадає на банки з приватним капіталом і становить 67% (рис. 1).

Кількість діючих банків, за даними Національного банку, станом на 01.09.2023 року становить 64 установи, тоді як ще на початку року їх налічувалось 67, тобто з кількість банків скоротилась на 4,48%. На думку автора, зменшення кількості діючих банків може свідчити про те, що НБУ активно проводить заходи щодо забезпечення прозорості структури власності банківських установ, проведення перевірки фінансового стану кінцевих бенефіціарів і значно підвищує вимоги до ділової репутації вищого банківського керівництва та власників, що в свою чергу теж призводить до скорочення кількості банків.

Динаміки змін кількості банків у структурі банківської системи України за 9 місяців 2023 року наведена на рис. 2.

Найбільше скорочення відбулось за відносними показниками відбулось у групі «Банки іноземних банківських груп» – 5,56%, а група «Банки з приватним капіталом» скоротилась на 4,44% (див. рис. 2).

Важливо відзначити, зменшення частки банків, які є частиною іноземних банківських груп, через вихід банківських установ з російським капіталом з українського ринку. Наприклад, Національним банком була запропонована реалізація санкцій щодо українських банків, які мають російський державний капітал, на виконання рішення Ради національної безпеки і оборони України. Введення таких санкцій передбачає заборону на здійснення будь-яких фінансових операцій цих банків на користь пов'язаних з ними осіб, зокрема, материнських структур. В тому числі вводиться заборона на:

– прямі та опосередковані активні операції, такі як надання міжбанківських кредитів, депозитів, субординованих боргів, придбання цінних паперів, розміщення коштів на рахунках та інше;

– виплату дивідендів, відсотків, повернення міжбанківських кредитів та депозитів, коштів із коррахунків, субординованого боргу;

– розподіл прибутку;

– розподіл капіталу [8].

Ці заходи прийняті для реалізації політики забезпечення національної безпеки та стабільності банківської системи України.

Таке скорочення пов'язано перед усім з очищенням банківської системи від росій-

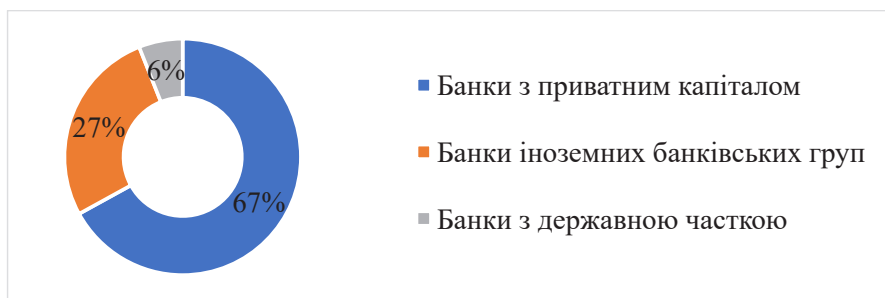
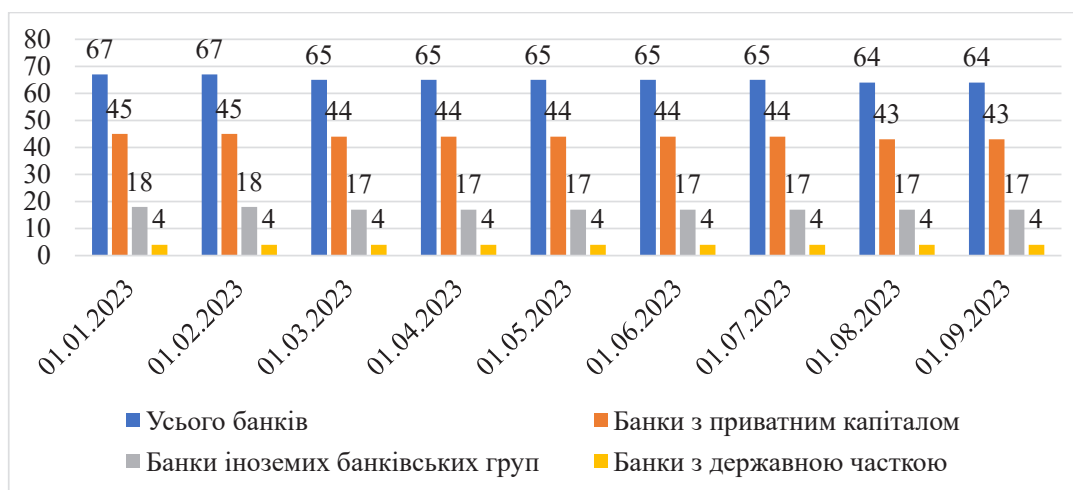

Рис. 1. Структура власності діючих банків станом на 01.09.2023, %
Джерело: побудовано автором за даними джерела [1; 8]

Рис. 2. Динаміка кількості діючих банків у структурі банківської системи України за 9 місяців 2023 року, од.

Джерело: побудовано автором за даними джерела [1; 8]

ського капіталу та євроінтеграційних процесів, що відбуваються у банківській системі України.

Окрім скорочення кількості діючих банків значне скорочення відбулось і у кількості відділень (структурних підрозділів) банків (рис. 3).

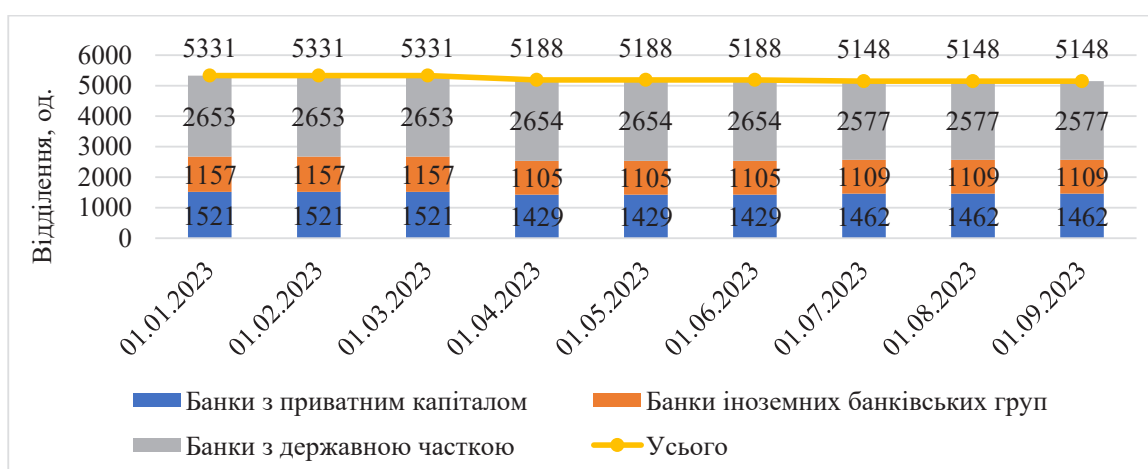
Як видно з рис. 3, лише за 9 місяців 2023 року закрилось 183 відділення. У регіональному розрізі найбільше скорочення відбулось в тих областях де ведуться активні бойові дії, зокрема це Харківська, Запорізька, Донецька та Херсонська.

На думку автора, скорочення відділень також пов'язане з необхідністю скорочення

витрат банків, зі зниженням ділової активності клієнтів вітчизняних банків, з активною цифровізацією банківського сектору тощо, а тенденція щодо скорочення мережі працюючих відділень банків продовжиться і у подальшому.

Ключовими ресурсами для розвитку банківської системи загалом, і банківської установи зокрема, є доходи банку. Вони забезпечують виконання таких основних завдань як:

- Покриття витрат. Значна частина доходів банку призначена для покриття витрат, пов'язаних з банківською діяльністю. Це дозволяє банку забезпечити самокупність своїх операцій і зберегти фінансову стійкість.

Рис. 3. Динаміка кількості відділень (структурних підрозділів) банків за 9 місяців 2023 року, од.

Джерело: побудовано автором за даними джерела [1; 8]

– Формування прибутку. Частина доходів стає основою для формування прибутку банку. Цей прибуток може бути використаний для створення фондів і резервів, які використовуються для зниження можливих

ризиків і фінансування розвитку банку в довгостроковій перспективі [6].

Розглянемо більш детально структуру доходів банківської системи за групами банків (табл. 1).

Таблиця 1

**Структура доходів банківських установ
в розрізі банківських груп за 9 місяців 2023 року**

Група банків	Станом на	Торгівельний результат, тис. грн	Інші операційні доходи, тис. грн	Інші доходи, тис. грн	Процентні доходи, тис. грн	Доходи усього, тис. грн
1	2	3	4	5	6	7
Банки з державною часткою	01.01.2023	17 242 532	3 925 552	1 133 943	92 579 578	114 881 605
	01.02.2023	3 945 202	279 222	41 059	10 353 148	14 618 631
	01.03.2023	810 233	436 763	65 434	19 612 051	20 924 481
	01.04.2023	4 987 896	613 845	173 244	30 321 711	36 096 696
	01.05.2023	5 153 420	822 745	295 440	40 937 202	47 208 807
	01.06.2023	4 686 812	1 621 505	809 318	52 184 901	59 302 536
	01.07.2023	8 135 557	1 796 142	945 492	63 152 087	74 029 278
	01.08.2023	8 690 779	2 146 743	972 286	75 362 103	87 171 911
	01.09.2023	10 065 007	2 424 451	1 341 744	87 647 072	101 478 274
Темп приросту (вересень-січень 2023)	-42 %	-38 %	18 %	-5 %	-12 %	
Банки з приватним капіталом	01.01.2023	15 560 555	1 856 743	1 385 344	53 857 786	72 660 428
	01.02.2023	990 260	109 639	63 910	5 707 803	6 871 612
	01.03.2023	2 047 265	210 742	122 376	10 440 827	12 821 210
	01.04.2023	2 849 636	539 113	222 817	15 855 269	19 466 835
	01.05.2023	3 262 968	645 189	296 006	21 191 607	25 395 770
	01.06.2023	3 845 411	803 037	368 971	26 938 132	31 955 551
	01.07.2023	4 507 633	973 922	464 277	33 056 166	39 001 998
	01.08.2023	4 873 576	1 106 574	544 402	39 415 823	45 940 375
	01.09.2023	5 575 608	1 287 413	616 699	46 018 418	53 498 138
Темп приросту (вересень-січень 2023)	-64 %	-31 %	-55 %	-15 %	-26 %	
Банки іноземних банківських груп	01.01.2023	10 721 857	2 314 862	686 517	70 555 002	84 278 238
	01.02.2023	996 897	117 538	34 605	7 703 844	8 852 884
	01.03.2023	1 791 324	235 872	86 124	14 383 383	16 496 703
	01.04.2023	2 298 280	383 349	266 946	21 960 922	24 909 497
	01.05.2023	2 773 176	471 584	360 455	29 219 960	32 825 175
	01.06.2023	3 221 536	614 936	416 692	37 020 788	41 273 952
	01.07.2023	3 652 818	669 146	487 572	44 737 067	49 546 603
	01.08.2023	4 077 264	3 687 221	563 926	53 247 249	61 575 660
	01.09.2023	4 767 173	3 777 533	617 077	61 747 963	70 909 746
Темп приросту (вересень-січень 2023)	-56 %	63 %	-10 %	-12 %	-16 %	

Джерело: побудовано автором за даними джерела [1; 8]

Як вбачається з табл. 1, у вересні 2023 року загальні доходи за всіма групами банків знизились. Найбільше падіння рівня доходів у вересні порівняно з січнем 2023 року спостерігається за групою банків з приватним капіталом майже на 26% (або на 19 162 290 тис. грн). Найменше падіння рівня в тому ж періоді спостерігається за банками з державною часткою – на 12% (або на 13 403 331 тис. грн). На думку автора, така ситуація пов’язана з більшою довірою населення та бізнесу до державних банків, з більшою розгалуженістю мереж філій та відділень, з використанням карткових продуктів даних банків за межами країни, з участю у державних програмах з кредитування тощо.

При цьому левову частку у структурі доходів займають процентні доходи 80-90%. Розглянемо детальніше структуру процентних доходів банківської системи, що утворилась станом на 01.09.2023, за групами банків (рис. 4).

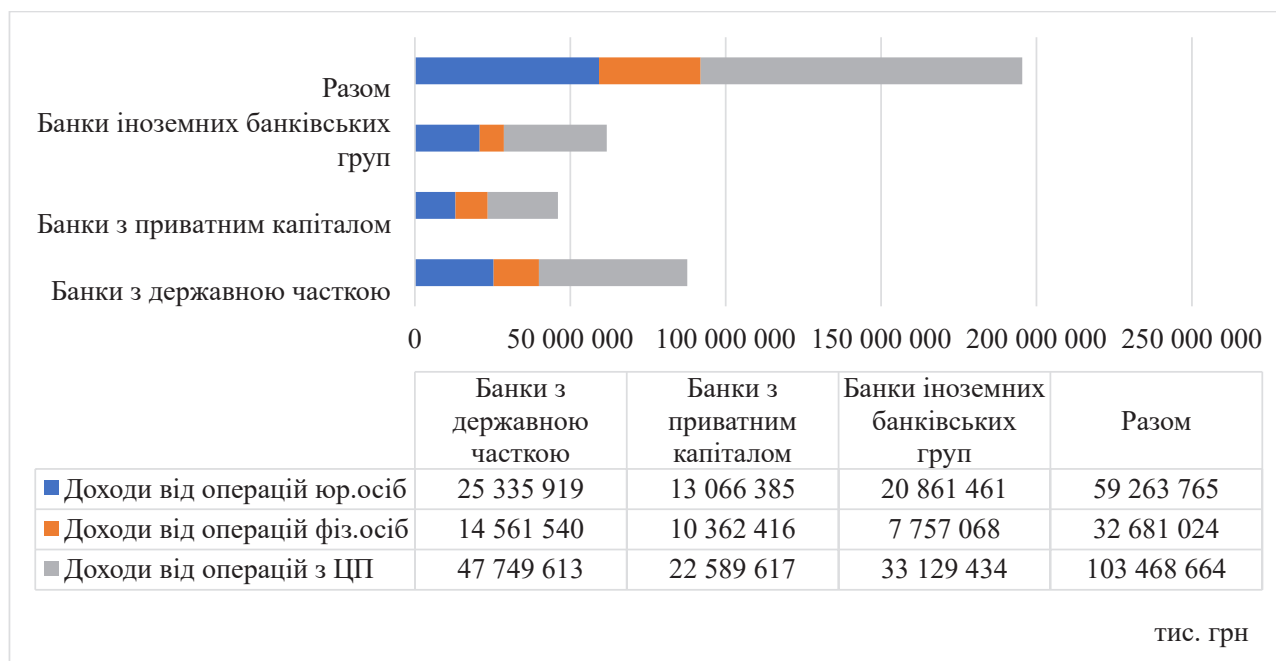
З аналізу структури процентних доходів за всіма групами банків вбачається, що найбільшу частку доходів становлять доходи від операцій з цінними паперами (див. рис. 4). При чому, ці доходи протягом 9 місяців 2023 року показували стійку тенденцію до

збільшення. На думку автора, відбувалось це переважно завдяки тому, що з квітня 2023 року НБУ запровадив 3-місячні депозитні сертифікати для комерційних банків під фіксовану ставку 25% річних. Нарощуванню обсягів депозитних сертифікатів НБУ є позитивною тенденцією для банківської системи України загалом та для комерційних банків зокрема.

Для встановлення рівня фінансової стабільності банківської системи слід розглянути і структуру витрат, адже вони напряду впливають на кінцевий фінансовий результат діяльності (табл. 2).

Як вбачається з табл. 2 левову частку витрат складають адміністративно-операційні витрати до яких входять витрати на заробітну плату, інші витрати на персонал, експлуатаційні та господарські витрати, витрати на рекламу, витрати на оренду, інші операційні витрати тощо. Зниження цих витрат, на думку автора, відбувалось у зв’язку з скороченням відділень про що говорилось раніше (див. рис. 3) та витрат на рекламу.

Станом на 01.09.2023 року структура адміністративно-операційних витрат банківських установ в розрізі банківських груп мала наступний вигляд (див. рис. 5).

Рис. 4. Структура процентних доходів банківських установ в розрізі банківських груп станом на 01.09.2023, тис. грн

Джерело: побудовано автором за даними джерела [1; 8]

**Структура витрат банківських установ
в розрізі банківських груп за 9 місяців 2023 року**

Група банків	Станом на	Процентні витрати усього, тис. грн	Адміністративно-операційні витрати, тис. грн	Витрати, усього, тис. грн
1	2	3	4	5
Банки з державною часткою	01.01.2023	28 695 493	45 030 519	73 726 012
	01.02.2023	3 274 037	2 874 674	6 148 711
	01.03.2023	6 467 832	6 297 443	12 765 275
	01.04.2023	10 334 381	10 542 385	20 876 766
	01.05.2023	3 850 501	14 598 559	18 449 060
	01.06.2023	18 287 369	18 182 842	36 470 211
	01.07.2023	22 330 545	22 348 894	44 679 439
	01.08.2023	26 676 692	26 000 255	52 676 947
	01.09.2023	31 029 031	29 752 292	60 781 323
	Темп приросту (вересень-січень 2023)	8%	-34%	-18%
Банки з приватним капіталом	01.01.2023	20 512 623	28 762 988	49 275 611
	01.02.2023	2 163 377	3 647 467	5 810 844
	01.03.2023	4 085 472	5 347 854	9 433 326
	01.04.2023	6 250 892	8 215 777	14 466 669
	01.05.2023	8 483 548	11 028 380	19 511 928
	01.06.2023	10 936 810	13 972 018	24 908 828
	01.07.2023	13 519 445	17 246 095	30 765 540
	01.08.2023	16 255 763	19 633 660	35 889 423
	01.09.2023	19 046 948	22 677 994	41 724 942
	Темп приросту (вересень-січень 2023)	-7%	-21%	-15%
Банки іноземних банківських груп	01.01.2023	16 152 628	31 954 133	48 106 761
	01.02.2023	1 808 073	2 530 462	4 338 535
	01.03.2023	3 446 919	5 183 249	8 630 168
	01.04.2023	5 346 609	8 198 703	13 545 312
	01.05.2023	7 280 137	10 944 162	18 224 299
	01.06.2023	9 367 027	13 974 336	23 341 363
	01.07.2023	11 473 983	16 583 499	28 057 482
	01.08.2023	13 747 289	19 381 806	33 129 095
	01.09.2023	16 085 243	22 060 817	38 146 060
	Темп приросту (вересень-січень 2023)	-0,4%	-31,0%	-20,7%

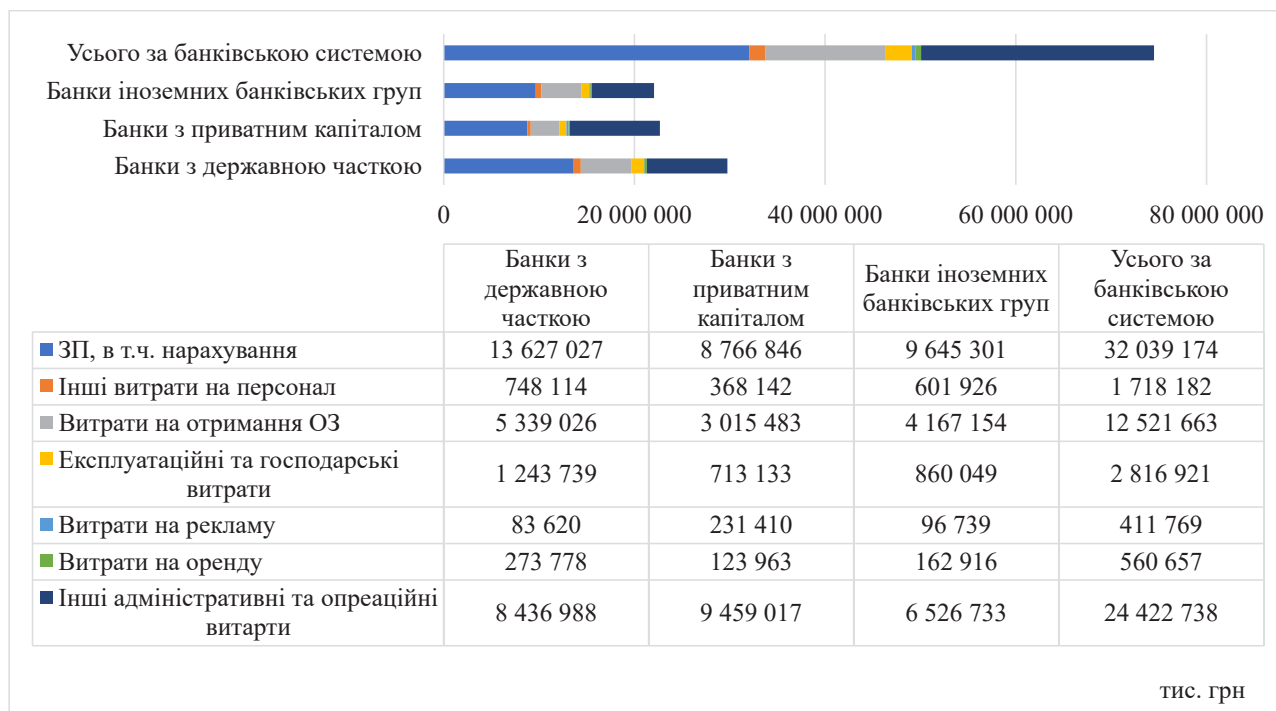
Джерело: побудовано автором за даними джерела [1; 8]

За даними рис. 5, у структурі адміністративно-операційних витрат привалюють витрати на заробітну плату та на отримання основних засобів. Звісно ці складові витрат є конче важливими у діяльності банківських установ.

При різкому зниженні витрат у лютому 2023 року вже з березня спостерігається стійка тенденція до поступового їх збіль-

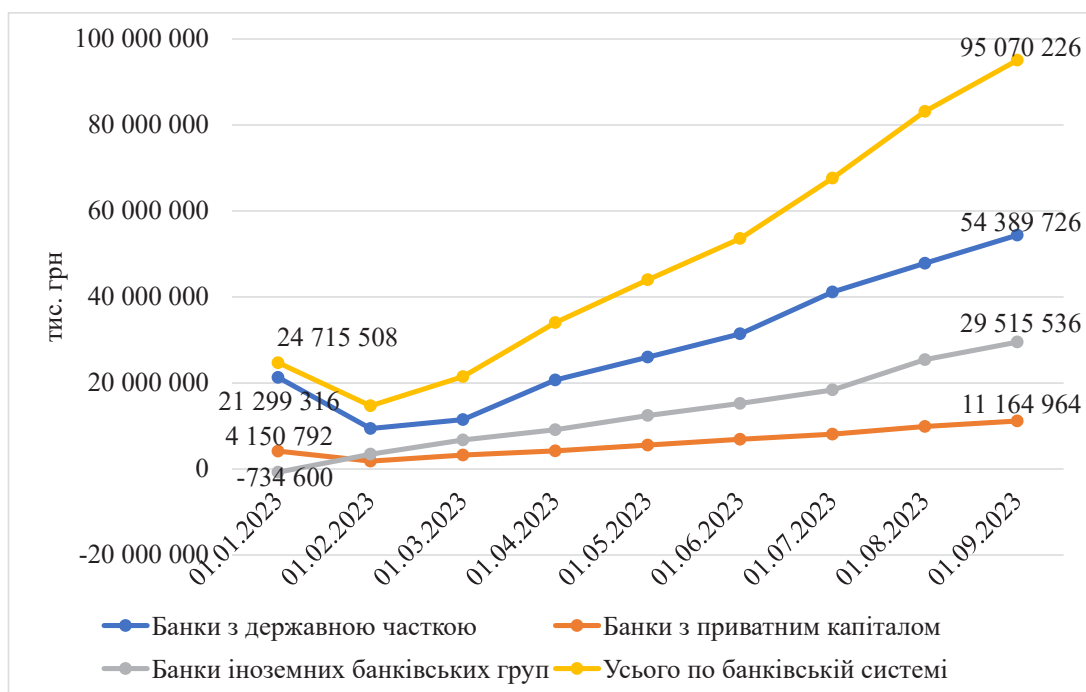
шення (див. табл. 2). Причинами цього, на думку автора, є відновлення понівечених відділень після звільнення територій, на яких вони знаходились, також відновлення основних засобів, збільшення або прийом персоналу в таких відділеннях тощо.

Отже, за аналізований період спостерігається падіння рівня доходів та витрат, причому рівень витрат скорочується більшими

Рис. 5. Структура адміністративно-операційних витрат банківських установ у розрізі груп станом на 01.09.2023, тис. грн

Джерело: побудовано автором за даними джерела [1; 8]

Рис. 6. Динаміка чистого прибутку банківських установ за 9 місяців 2023 року, тис. грн

Джерело: побудовано автором за даними джерела [1; 8]

Показники прибутковості банківських установ
у розрізі груп станом на 01.09.2023, %

Група банків	Станом на	ROA	ROE	CIR
1	2	3	4	5
Банки з державною часткою	01.01.2023	42,95%	162,58%	39,10%
	01.02.2023	6,31%	23,96%	20,53%
	01.03.2023	4,59%	17,53%	32,25%
	01.04.2023	5,87%	22,57%	31,16%
	01.05.2023	5,69%	22,06%	33,49%
	01.06.2023	5,60%	21,81%	33,61%
	01.07.2023	6,17%	24,17%	32,94%
	01.08.2023	6,17%	24,35%	32,79%
	01.09.2023	6,15%	24,42%	32,43%
Банки з приватним капіталом	01.01.2023	21,48%	311,82%	45,53%
	01.02.2023	3,16%	45,85%	46,57%
	01.03.2023	3,36%	48,71%	52,86%
	01.04.2023	3,13%	45,31%	52,90%
	01.05.2023	3,20%	46,41%	55,54%
	01.06.2023	3,23%	47,18%	57,17%
	01.07.2023	3,17%	46,83%	57,98%
	01.08.2023	3,32%	49,62%	57,29%
	01.09.2023	3,28%	49,49%	57,18%
Банки іноземних банківських груп	01.01.2023	-	-	40,83%
	01.02.2023	3,93%	46,11%	32,19%
	01.03.2023	4,59%	54,42%	35,28%
	01.04.2023	4,40%	52,79%	36,97%
	01.05.2023	4,61%	56,03%	37,74%
	01.06.2023	4,59%	56,33%	38,59%
	01.07.2023	4,64%	57,53%	38,33%
	01.08.2023	5,51%	69,02%	35,97%
	01.09.2023	5,60%	70,70%	35,76%
Загалом	01.01.2023	25,20%	48,22%	41,21%
	01.02.2023	4,98%	55,62%	29,27%
	01.03.2023	4,35%	56,79%	37,96%
	01.04.2023	4,90%	57,03%	37,68%
	01.05.2023	4,89%	57,33%	39,56%
	01.06.2023	4,84%	58,53%	40,20%
	01.07.2023	5,13%	70,02%	39,88%
	01.08.2023	5,42%	71,70%	38,83%
	01.09.2023	5,42%	72,03%	38,58%

Джерело: побудовано автором за даними джерела [1; 8]

темпами ніж рівень доходів (табл. 1 та 2), що свідчить про скорочення обсягів діяльності банківських установ на банківському ринку України.

Будь-яка банківська установа у результаті своєї діяльності прагне отримати чистий прибуток, який є вираховується як різниця між загальними доходами і загальними

витратами (у т.ч. на оплату податків). Динаміка чистого прибутку відображена на рис. 6.

За даними рис. 6 вбачається, що станом на 01.09.2023 банківські установи отримали чистий прибуток у розмірі 95 070 226 тис. грн, що на 70 354 718 тис. грн більше ніж було зафіксовано станом на 01.01.2023. На думку автора причиною такого рекордного рівня

прибутку є зростання процентних доходів та несуттєві, з дозволу НБУ, обсяги формування резервів.

Відповідно до Методичних рекомендацій щодо організації процесу формування управлінської звітності в банках України прибуток (прибутковість) банківської установи може бути оцінена у тому числі за допомогою таких показників як прибутковість активів (ROA) і прибутковість капіталу (ROE) [10].

Рентабельність активів (ROA) визначається відношенням чистого прибутку (ЧП) до сукупних активів банку (А) [12, с. 128]:

$$ROA = \frac{\text{ЧП}}{A} \times 100\% \quad (1)$$

Нормативне значення цього показника не менше 1%.

Рентабельність капіталу, або норма прибутку на капітал (ROE) розраховується як відношення чистого прибутку (ЧП) до балансового капіталу (К) [12, с. 128]:

$$ROE = \frac{\text{ЧП}}{K} \times 100\% \quad (2)$$

У світовій практиці норма прибутку на капітал є основним показником ефективності діяльності банку. Банк працює ефективно в тому разі, коли значення показника не менше 15% [5].

Окрім вищезазначених показників, на особливу увагу заслуговує показник, який характеризує операційну ефективність діяльності банківської установи – cost to income ratio, (CIR), який розраховується шляхом співвідношення операційних витрат (ОВ) та операційних доходів банків-

ської установи (ОД) [12, с. 129]:

$$CIR = \frac{OB}{OD} \times 100\% \quad (3)$$

Результати розрахунку показників ROA, ROE та CIR у розрізі банківських груп зведені у табл. 3.

За результатами аналізу встановлено, що всі показники мають стійку тенденцію до поступового збільшення. При чому, не зважаючи на економічну та політичну ситуацію в якій опинилась більша частина банківських установ і країна в цілому, показники прибутковості ROA і ROE за період, що аналізується, знаходились в межах нормативних значень (див. табл. 3).

Також, позитивною тенденцією є поступове зниження показника CIR, що свідчить про те що банківські установи у вересні 2023 року аби заробити одну гривню доходів в середньому витрачали 39 копійок, тоді як у січні на це витрачалась 41 копійка.

Отже, це можна оцінювати позитивно, оскільки разом зі збільшенням прибутковості виріс і рівень платоспроможності/ захищеності банків.

Висновки. Таким чином, за результатами проведеного дослідження встановлено наступне: найбільше на показники діяльності банківської системи впливали результати діяльності двох груп банків: банки з державною часткою та банки іноземних банківських груп; аналіз свідчить про позитив щодо зростання рівня платоспроможності банківської системи в умовах протистояння агресору; виважену політику НБУ та ефективність менеджменту банківських установ в умовах війни.

Список літератури:

1. Асоціація українських банків – Аналітика АУБ. URL: <https://aub.org.ua/index.php/analityka-aub> (дата звернення: 03.11.2023).
2. Громов О. Банківська система вистояла і навіть поліпшала. 2022. URL: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/bankivska-sistema-vistoyala-j-navit-polipshala/> (дата звернення: 02.11.2023).
3. Заячківська О.В., Сиротюк О.Ю. Фінансова безпека банківського сектору України. *Вісник НУВГП. Серія «Економічні науки»*. 2023. № 1(101). С. 33–41. DOI: <https://doi.org/10.31713/ve120234> (дата звернення: 30.10.2023).
4. Коваленко В.В. Фінансова безпека банків в умовах воєнного стану. *Фінансовий простір*. 2022. № 4 (48). С. 81–93. DOI: [https://doi.org/10.18371/fr.4\(44\).2022.819394](https://doi.org/10.18371/fr.4(44).2022.819394) (дата звернення: 31.10.2023).
5. Король М.М., Співак В.О., Куліковська І.В. Сучасний стан показників української банківської системи. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2023. № 47. С. 41–47. DOI: <https://doi.org/10.32782/2413-9971/2023-47-8> (дата звернення: 31.10.2023).

6. Мудра Р.Р. Ефективність функціонування банків України на ринку банківських продуктів і послуг. *Економіка і суспільство*. 2018. № 17. С. 573–579. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2018-17-85> (дата звернення: 03.11.2023).
7. Національний банк залишив без змін критерії розподілу банків на групи на 2018 рік. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/natsionalniy-bank-zalishiv-bez-zmin-kriteriyi-rozpodilu-bankiv-na-grupi-na-2018-rik> (дата звернення: 31.10.2023).
8. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/> (дата звернення: 03.11.2023).
9. Про групування банків на 2022 рік : Лист від 02.03.2022 р. № 20-0006/18844. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MN024946> (дата звернення: 07.11.2023).
10. Про схвалення Методичних рекомендацій щодо організації процесу формування управлінської звітності в банках України : Постанова Нац. банку України від 06.09.2007 р. № 324. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0324500-07#Text> (дата звернення: 03.11.2023).
11. Ситник Н.С., Прицак Я.М. Банківська система України в умовах війни: ризики та оцінка безпеки. *Молодий вчений*. 2023. № 6 (118). С. 94–98. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2023-6-118-19> (дата звернення: 31.10.2023).
12. Журавльова Т.О. та ін. Фінансовий менеджмент у банку : навч. посіб. Дніпро : Пороги, 2021. 360 с.

References:

1. Asotsiatsiia ukrainykykh bankiv – Analitika AUB [Association of Ukrainian Banks – AUB Analytics]. Available at: <https://aub.org.ua/index.php/analitika-aub> (accessed November 3, 2023).
2. Hromov O. (2022) Bankivska systema vystoiala i navit polipshala [The banking system has survived and even improved]. Available at: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/bankivska-sistema-vistoyala-j-navit-polipshala/> (accessed November 2, 2023).
3. Zaiachkivska O. V., Syrotiuk O. Yu. (2023) Finansova bezpeka bankivskoho sektoru Ukrainy [Financial security of the Ukrainian banking sector]. *Visnyk NUVHP. Seriya "Ekonomiczni nauky" – Bulletin of the National University of Economics. Series "Economic Sciences"*, no. 1(101), pp. 33–41. DOI: <https://doi.org/10.31713/ve120234> (accessed October 30, 2023).
4. Kovalenko V. V. (2022) Finansova bezpeka bankiv v umovakh voiennoho stanu [Financial security of banks under martial law]. *Finansovi prostir – Financial space*, no. 4 (48), pp. 81–93. DOI: [https://doi.org/10.18371/fp.4\(44\).2022.819394](https://doi.org/10.18371/fp.4(44).2022.819394) (accessed October 31, 2023).
5. Korol M. M., Spivak V. O., Kulikovska I. V. (2023) Suchasnyi stan pokaznykiv ukrainskoi bankivskoi systemy [Current state of the Ukrainian banking system indicators]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriya: Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo – Scientific Bulletin of Uzhhorod National University. Series: International Economic Relations and the World Economy*, no. 47, pp. 41–47. DOI: <https://doi.org/10.32782/2413-9971/2023-47-8> (accessed October 31, 2023).
6. Mudra R. R. (2018) Efektyvnist funktsionuvannia bankiv Ukrainy na rynku bankivskykh produktiv i posluh [Efficiency of Ukrainian banks in the market of banking products and services]. *Ekonomika i suspilstvo – Economy and society*, no. 17, pp. 573–579. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2018-17-85> (accessed November 3, 2023).
7. Natsionalnyi bank zalishyv bez zmin kryterii rozpodilu bankiv na hrupy na 2018 rik [The NBU has left unchanged the criteria for dividing banks into groups for 2018]. Available at: <https://bank.gov.ua/> (accessed November 3, 2023).
8. Pro hrupuvannia bankiv na 2022 rik [On the grouping of banks for 2022]: Lyst vid 02.03.2022 r. No. 20-0006/18844. Available at: <https://ips.ligazakon.net/document/MN024946> (accessed November 7, 2023).
9. Pro skhvalennia Metodychnykh rekomendatsii shchodo orhanizatsii protsesu formuvannia upravlinskoï zvitnosti v bankakh Ukrainy [On Approval of the Methodological Recommendations for Organizing the Process of Formation of Management Reporting in Banks of Ukraine]: Postanova Nats. banku Ukrainy vid 06.09.2007 r. No. 324. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0324500-07#Text> (accessed November 3, 2023).
10. Sytnyk N. S., Pritsak Ya. M. (2023) Bankivska systema Ukrainy v umovakh viiny: ryzyky ta otsinka bezpeky [Ukraine's banking system in times of war: risks and security assessment]. *Molodyi vchenyi – Young Scientist*, no. 6 (118), pp. 94–98. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2023-6-118-19> (accessed October 31, 2023).
11. Zhuravlova T. O. ta in. (2021) Finansovi menedzhment u banku [Financial management at the bank]. Dnipro: Porohy. (in Ukrainian)